

Hørings svar – Høring - forslag til endringer i straffeprosessloven og straffeloven (etterforsknings- og påtaleplikt i store straffesaker, nytt straffebud om serieovergrep mv.)

Dato: 09.11.2020

Høringen gjelder flere mulige lovendringer. ØKOKRIM begrenser seg til å kommentere punkt 2.4 (Er det behov for endringer i etterforskningsplikten etter straffeprosessloven § 224?) og 2.6 (Er det behov for endringer i straffeprosessloven § 70?).

2.4 Er det behov for endringer i etterforskningsplikten etter straffeprosessloven § 224?

ØKOKRIM kan i det vesentlige slutte seg til de vurderinger av behovet for en regjering om tilskjæring av straffesaker under etterforskningen som fremkommer i høringsnotatets punkt 2.4.

Avgrensning av straffesaker under etterforskningen er en problemstilling som ØKOKRIM er vel kjent med. Omfattede anmeldelser eller store beslag åpner regelmessig opp for å behandle svært mange straffbare forhold begått over en lang tidsperiode. Det oppstår dermed tidlig et behov for å tilskjære sakene.

Etter vår oppfatning er det i store saker et behov for tilskjæring av straffesakene allerede under etterforskningen som rekker lenger enn det gjeldende regelverk åpner for. Mye tilsier dessuten, slik det også legges til grunn nederst på side 12 i høringsnotatet, at det på dette området er et spenningsforhold mellom praksis og regelverket.

Lovforslaget om en videre adgang til å tilskjære en straffesak allerede på etterforskningsstadiet og uten å opprette et stort antall vedleggssaker som skal etterforskes, fremstår som godt begrunnet. Vi mener det både med hensyn til individual- og allmennprevensjon kan være mer å hente hvis flere og noe mindre omfattende straffesaker blir behandlet raskere og med marginalt lavere straff enn om påtalemyndigheten driver mer omfattende, men færre straffesaker gjennom rettssystemet.

I høringsnotatet bes det også om synspunkter på den lovtekniske utformingen av en ny delegasjonsbestemmelse til riksadvokaten i strpl. § 224 annet ledd, jf særlig punktene 2.4.2 og 2.4.4. Spørsmålet er om det i loven bør gis konkrete føringer for hvordan riksadvokaten nærmere skal regulere tilskjæringsadgangen (ut fra kretsen av ansvarssubjekter, kretsen av fornærmede og antall og omfang straffbare forhold), eller om riksadvokaten skal kunne fastsette kriterier for avgrensning av etterforskningen uten slike lovfastsatte føringer.

ØKOKRIM er av den oppfatning at spørsmål av den type som her vurderes, bør tas stilling til av lovgiver. Materielt handler forslaget de facto om å begrense straffelovgivningens rekkevidde. Dette er praktiske og viktige spørsmål som gjelder samfunnets plikter vis-a-vis borgerne. Dette tilsier etter vårt syn at lovgiver også bør ta stilling til de linjer eller akser avgrensningen skal skje etter ved at slike inntas i strpl. § 224 annet ledd.

2.6 Er det behov for endringer i straffeprosessloven § 70?

I høringsnotatets punkt 2.6 bes det om synspunkter på om adgangen til påtaleunntatelse etter strpl. § 70 bør presiseres eller begrenses, slik at det ikke skal kunne gis påtaleunntatelse hvis det strider mot enten 1) den alminnelige rettsbevissthet eller 2) kommer

ØKOKRIM

i veien for strafferettspleiens funksjoner. ØKOKRIM har vanskelig for å se behovet for en slik presisering. I tillegg til at det trolig bare er helt unntaksvis at de nevnte verdier utfordres ved påtaleunntatelser etter § 70, gir de foreslåtte presiseringer anvisning på så vidt vanskelige vurderinger at veiledningen blir svært begrenset.